

Opis monograficzny wsi Głuchów.

Wież Głuchów należy do najstarszych wsi powiatu Łanuckiego. Istnieje dokument z 1384 roku na którym jest podpisany niejaki Paweł z Głuchowa, który został podpisany na świadka w spisaniu dotacji na rzecz parafii w Skosielcach. W związku z tym możemy stwierdzić, że wieś ta powstała przed rokiem 1384 a więc za panowania Ludwika Węgierskiego lub jeszcze wcześniej tj. za rządów króla Kazimierza Wielkiego.

Nazwę Głuchów możemy wyprześledzić od głuchych puszczy znajdujących się wówczas w okolicy miasta Łanucka. O puszczykach tych jest wzmianka w przywileju lokacyjnym dotyczącym wsi słowackiej a pochodzącym z 1381 roku. Pozostałością z nich jest lasek znajdujący się w pobliżu zachodniej granicy Głuchowa zwany Romanówka lub Barantarnia, a we wschodniej części Głuchowa bardzo już dawno przetrzebiony zagajnik zwany Korczakiem.

Głuchów wraz z wioskami znajdującymi się w pobliżu Łanucka należał w tym czasie do rodziny Pilekich, która za czasów panowania króla Kazimierza Wielkiego przemieściła swą siedzibę do Łanucka.

W drugiej połowie XVII w. część dóbr Pilekich wraz z Głuchowem wykupił Komendantwojeńskich miłośnik obrządku ormiańskiego. Główną siedzibę mieli w Sosnicy a w Głuchowie na tzw. Wennej Górze znajdło-

wata się ich drugą rezydencją. Przesetę dóbr Piteckich za-
kupit w 1578 roku Stanisław Stadnicki zwany Diabłem
Łanucki. W czasie walk jakie prowadził z Korniaktami
mi pałac głuchowski został przez nich zniszczony.

Podczas walk jakie stoczał później Stadnicki z Opa-
lińskim starostą krajowym żołnierze starosty spłachowali
srebro Stadnickiego w Łanucie a pałac w Głuchowie
zamienili na stajnię, trzymając w nim swe konie.
Opisał to Władysław Łoziński w książce pt. „Prawom
i lewem”. Bardzo niestety wówczas głuchowski pałac
już nigdy nie został odbudowany.

Przez Głuchów przechodziły najazdy Tatarskie niebawem
i pałac odbudowania napotykanie po drodze. Jed-
nym z ostatnich i może najmniejszych najazdów
był najazd w 1621 roku. Z tego to czasu pochodzi
legenda, która głosi, że jakiegoś możnego rycerza
uciekającego przez Głuchów gonili Tatarzy. Ten nie mo-
gąc uciec przed nimi skręcił na bok i schronił
się pod konarami w pobliżu rosnących drzew.
Tatarzy przejechali obok i nie dostrzegli go, mimo,
że koni jego widząc konie tatarskie zaniósł
głośno. Rycerz wrócił to za cud i nadał
wiosce nazwę Głuchów a w miejscu swego ocala-
nia wystawił figurę Matki Boskiej. Figura ta stoi
do dnia dzisiejszego.

W 1629 roku Stadniccy synowie starosty Diabła Łan-
uckiego ugodą w Biecku sprzedali dobra Łanuckie
Stanisławowi Lubomirskiemu. Głuchów należący do klu-

cała dobra Łanicuckich przeszedł na własność rodu Lubo-
mińskich.

W Łanicuie rozwijał się również rozwój działalności cech płóciarskich.
Płótna wyrobiane w Łanicuie kręcono na rozległym blichu znajdująca się na polach leżących między Głuchowem a Łanicutem. Z tego powodu część Głuchowa leżąca na wschód od tego blichu nosi do dzisiejszego dnia nazwę Łabesze.

W centrum wsi na tzw. "póziwie", "łmie łarrai" znajdują się dwa stawy otoczone wałami z pewnością również zanikłe. Miejsce to nosi nazwę Stawisko.

W XVII w. przez Głuchów przechodziły wojska szwedzkie, oddziały Rakoczego, następnie za panowania Augusta II znów wojska szwedzkie, czy też Saskie. Głuchów podobnie jak sąsiedni Łanicut na pewnych odcinkach tych bardzo ucierpiał.

We wsi istnieje już folcark, rozwija się gospodarka pomieszczeniowa. Zmierzają się tradycyjne grupy poddanych chłopów: kmieć, zagrodnicy, komornicy i kętnicy. Dobra Łanicuckie wraz z Głuchowem po rozbiorach wchodziła w skład zaboru austriackiego. W tym czasie między austriackimi wybudował szeroki toręt przechodzący z Łanicuta do Pomerania, chłopom nazywali go gościńcem cesarskim.

Od 1816 roku dobra Łanicuckie przejęli Potoccy. Jeden z nich a mianowicie Roman bardzo dbał o rozwój gospodarczy klucza Łanicuckiego. Wykonywać fakt, że w latach 50-tych XIX w. przez Głuchów

przeproroczkowo dwutomową linię kolejową, łączącą Kraków ze Lwowem. Roman Potocki wybudował w Sanieście fabrykę wódek, likierów i koloniskiej wody oraz cukrownię.

Na folwarku istniejącym w Głuchowie założono pierwsze plantacje buraków cukrowych. Na terenie Głuchowa pod tw. „Winnica” został zbudowany specjalny bocowy tor i rampa do ładowania na wagony buraków.

Cukrownia Potockiego nie wytrzymała jednak konkurencji z cukrowniami węgierskimi i po kilku latach upadła. Szlachecki budynek po niej przeznaczony na browar.

Wykorzystując torfiastą glebę stawów głuchowskich założono na tym terenie chmielarnię. Pracami związanymi z uprawą chmielu kierował ob. Wojciech Storażek sprowadzony do Głuchowa przez Potockiego z pobliskich Czech. Rodzina Storażków do dnia dzisiejszego mieszka w Głuchowie. Osłonków jej zwano Chmielarniami.

Paraschozyna w Głuchowie została zmieszana w potrocie XIX wieku. Słota poparaszczynione to lata głodu, nieurodzaju i szerzących się epidemii na terenie Galicji.

Z tych to czasów pochodzą dwa omentarze choleryczne znajdujące się na terenie Głuchowa. Jeden na tw. Zagrodach, drugi w pobliżu granicy wsi Dębiny.

Folwark głuchowski obejmował ziemię urodzajną, ciągnące się wzdłuż głębszej brzozy. Po zmieszeniu

poniżej wykonywano prace na nim służba otrzymuje
 a wynagrodzenie w tzw. deputatach. Oprócz stałej
 służby pracowali na folwarku również robotnicy
 najemni, sezonowi, którzy wykonywali sta-
 bo wynagradzani. Na ziemach folwarcznych sia-
 no podstawowo zboża, uprawiano brzozy ulkowe,
 prowadzono plantacje chmielu, hodowano konie
 i konie a przez jakiś czas i owce.

Na terenie Głuchowa przed austriacki miał ro-
 je koczary wojenne. Znajdowały się one w tym miej-
 scu, gdzie obecnie mieści się budynek szkoły Polsta-
 rowskiej. Gdy w drugiej połowie XIX wieku oddziały
 kawalerii w Głuchowie przeniesiono do Ławicy, Po-
 techi odkupił dawny budynek głuchowski koczar-
 zwanych przez tamtejszą ludność „Kassonicy”
 i umieścił w nim kilka rodzin bezrolnych i bez-
 domnych chłopów pracujących na folwarku.
 W późniejszym czasie, gdy budynek ten chylił się
 ku upadkowi, hrabia przekazał go na rzecz
 gminy Głuchów.

W czasie I wojny światowej wybuchł pożar folwarku,
 splonęły zabudowania folwarcznicze, które później zo-
 stały odbudowane.

W latach międzywojennych 1933 - 1939 na wsi
 głuchowskiej dochodziło do strajków chłopskich.
 Jednym z nich był tzw. „strajk buraczany”.
 Robotnicy najemni pracujący przy zbiorze bur-
 aków ulkowych otrzymywali wynagrodzenie w na-

tuż 1/4 macin brązowych od ilości brunatnych cukrowych
zebranych i złożonych w kopce.

Jak wspomina starszy mieszkaniec zsi do. Wawryniec
Pasternak, chłopci głuchowscy wystąpili w 1933 roku z żąd-
aniem otrzymania przynajmniej połowy macin i ogło-
sili strajk. Nikt nie wyszedł do pracy. Prządca pol-
wachu zmobilizował służbę polową do pracy ale
musiał ustąpić. Chłopci otrzymali upragnioną połowę
liści.

Do roku 1880 w Głuchowie nie było szkoły. Cytać
i pisac zamiast zakładać kilka gospodarzy.

Pierwsza szkoła powstała w 1881 roku. Nauka odbywała się
tylko w okresie zimowym. Ponieważ budynki w którym
odbywały się lekcje był drewniany i ciemny, zach-
odziła potrzeba budowy nowego. W 1883 roku przy-
był do Głuchowa pierwszy nauczyciel. W Honie
szkoły cytały, że był nim ob. Franciszek Stani-
sław Zajac.

Stary budynek szkolny murowany wybudowano
w latach 1889 - 1890. Jest to budynek dzisiejszego Pań-
stwowego Przedszkola w Głuchowie.

W budynku tym mieściła się tylko jedna sala
szkolna i mieszkanie kierownika szkoły.

Dumny magnat Potocki proponował mieszkańcom
Głuchowa w latach następnych wybudowanie wię-
kszej szkoły własnym kosztem i umieszczenie na
jej froncie swego herbu. Ludzie jednak odrzucili tę
proponycję a plan budowy nowej szkoły realizo-

Przykaszem kwaternyście wojsko rusyjskie w istniejącej szkole
le zniszczyło wszelką dokumentację szkolną oraz sprzęty.
Od 1933 roku szkoła realizowała program szkoły porannej
I stopnia o dwóch nauczycielach. Wtedy już istniała
biblioteka szkolna, która liczyła około 50 książek.

Przeciętna ilość uczniów w szkole w okresie między-
wojennym wynosiła około 125 dzieci. Z liczby tej
większość uczyła się pełną szkołę poranną w Łanucie.
Na początku II wojny światowej we wrześniu 1939 roku
Niemcy zajęli izbę lekcyjną w budynku szkolnym.
Z klasy zrobili wartownię dla żołnierzy pilnujących
pobliskiego toru kolejowego.

Wiele młodych mężczyzn i kobiet zostało zmusze-
nionych na przymusowe roboty do Niemiec.

inni najprawdopodobniej szli do pracy na folwarku, by zar-
obic na życie i uchronić się przed wywiezieniem.

W roku 1944 przez południowo-wschodnią część wsi
przechodziła linia frontu. Podczas bombardowań
niemieckich zostało całkowicie zniszczone jedno staj-
dło folwarku.

Mieszkańcy wsi byli świadkami bezlitosnego obcho-
dzenia się hitlerowców z ludnością żydowską.

Ob. Józef Bartman opowiada jak Niemcy rozstrze-
kali trzech dorosłych i dwoje dzieci żydowskich przed
jego domem na oczach rozsypanych mieszkańców.

Później w czasie okupacji Niemcy przywieźli po-
tajemnie z więzienia z Jarostawia kilkunastu ludzi i rozstrze-

lali ich na terenie wsi w lesku zwanym „Korczak”,
znajdującym się w pobliżu toru kolejowego na granicy
głuchosza ze wsią Kosina.

Liata tych ludzi zostaty odholowane w 1945 roku
i przewieziane na omentarz w Łaniewie. Po wojnie
młodzież komercyjna głuchoskiej szkoły pod kierownictwem
drużynowej, nauczycielki Pani Pele zapiekarska się
miejscom straceni w „Korczaku”. Z pomocą młodzieży
pracyta Łaniewska Fabryka Śrub, która w porozumieniu
z Powiatowym Zarządem Związku Bojowników o Wolność
i Demokrację wybudowała w miejscu straceni piękny obelisk
i na podstawie jego umieszczona marmurową płytę z pa-
miatkowym napisem.

Uroczyste odsłonięcie pomnika nastąpiło w przededniu Świąt
ta Smartych 30 listopada 1963 roku, w uroczystości udział
wzięli przedstawiciele władz powiatowych, zakładów pracy,
młodzież szkolna i liczni mieszkańcy wsi.

Nadchodził ostatni rok wojny, w nocy z 29 na 30 lipca
wojska radzieckie osobiście głuchów.

W budynku szkolnym żołnierze radzieccy umocnili wartow-
nię w celu pilnowania toru kolejowego. Ale już od
1 września rozpoczęła się nauka, nowy rok szkolny
rozpoczęto 105 uczniami. Wszystkie klasy uczyły się
w jednej sali, dlatego też zajęcia odbywały się od
rana do późnego wieczora.

Koniec wojny oznaczał również rozpad państwa ma-
gnackiego Potockich. Realizacja reformy rolnej jesienią
1944 roku stanowiła łos latyfundiom Potockiego.

Plac ten został rozparcelowany pomiędzy dawnych robotników rolnych oraz miejscowych chłopów bezrolnych i mało-rolnych.

W 1945 roku nastąpiła rozbiorówka budynków gospodarskich należących do byłego folwarku pod nadzorem Komisji Parcelacyjnej utworzonej w poprzednim roku. Spichlerz choinki przeznaczono na dom ludowy.

W budynku między innymi utworzono dwie sale lekcyjne.

W roku szkolnym 1945/46 uczęszczało do szkoły 125 uczniów.

Szkoła I stopnia została przekształcona na szkołę powobrachną o trzech nauczycielach z najniższą klasą piątą.

Wszystkie klasy uczyły się łącznie.

Z dniem 1 września 1948 roku wprowadzono w Głuchowie klasę szóstą a w rok później klasę siódmą.

Jeszcze wcześniej bo w 1946 roku na zebromiu najplim w Głuchowie utworzono Komitet Budowy nowej szkoły w Głuchowie.

W Komitecie szkoły czytamy, że budowę szkoły rozpoczęto w roku 1948. Komitet Budowy Szkoły zabrał się energicznie do pracy, skutkiem czego do 30 grudnia 1950 roku wykonano mury nowego budynku i pokryto blachą.

W pracy przy budowie wyróżnili się: ob. Szał Stanisław sekretarz gromady; ob. Dziemiał Wiktor prezes miejscowego ZSL-u. Uroczyste przekazanie nowego budynku szkolnego odbyło się 22 lipca 1952 roku.

Obecnie dokonat przewodniczący Powiatowej Rady Narodowej ob. Gardłowski.

Na początku roku szkolnego 1950/51 kierownictwo Szkoły Podstawowej w Głuchowie przejął ob. Komstomty Rajzer,

były kierownik Szkoły Podstawowej nr 1 w Budach Łaniczkich.
W kwietniu 1953 roku utworzono w Głuchowie Spółdziel-
nię Produkcyjną I stopnia w oparciu o resztówkę porosta-
tą po parcelacji miejscowego folwarku.
W tym samym roku Wydział Oświaty w Łanicuie prze-
prowadził remont starego budynku szkolnego w którym
znajdowało się mieszkanie kierownika szkoły. W obe-
mentowanej części budynku znalazło pomieszczenie
Państwowe Przedzkoła w Głuchowie. Przedzkoła to jest
placówka typu miejskiego, ponieważ większość ro-
dziców zgłaszających dzieci pracuje poza wsią. Przed-
zkoła zostało uruchomione dnia 4 maja 1954 roku.
Z 53 zgłoszonych dzieci Komisja Społeczna zakwalifiko-
wała 35.

Druga połowa roku 1954 sponzorowała się trwałymi wpa-
mieni mieszkańców wsi, ponieważ nieś została elek-
tryfikowana. W szkole odbyło się 22 grudnia 1954 r.

Od stycznia 1955 roku rozpoczęła działalność na
terenie Głuchowa Gromadzka Rada Narodowa. Obszar jej
działania wieś Głuchów i zachodnią część wsi Dębiny,
po drodze wiodącą z Głuchowa do Wsi Dobrej. Funkcje
przewodniczących tutajszej GRN pełnili kolejno: Pułto Józef,
Rejman Jan z Dębiny, Dolega Józef, Skarupa Józef i Jucha
Emil. Gromadzka Rada Narodowa miała swoją siedzibę
w budynku popołowocnym, należącym od 1953 roku
do Spółdzielni Produkcyjnej.

Z dniem 1 stycznia 1962 roku Głuchów został włączony
do GRN w Łanicuie, która strzymała siedzibę w Łanicuie

w dawnym pomieszczeniu pałacy. Pierwszym przewodniczącym G.P.N. został wybrany ob. Jan Plichno.

W tym czasie zaczęła się działalność oświatowo-wychowawcza głuchosłuchowej szkoły.

W latach 1957 - 1959 zorganizowany został Uniwersytet Porozeczny przy Szkole Podstawowej. Zapisano się ponad 30 uczestników w wieku 16-25 lat. Jak czytamy w kronice szkolnej zajęcia odbywały się w środy i piątki każdego tygodnia od godz. 17-tej do 21. Przy Uniwersytecie zorganizowano zespół chóralski, który prowadził inspektor Bronisław Grabiecki oraz zespół teatralny prowadzony przez kier. szkoły Podstawowej Konstantego Rajzera. Zespół ten wystawił dwukrotnie w Głuchosłuchowie a raz w Woli Dalszej trzy humorystyczne komedie: „Pręty miłośnicy”, „Ciocia na syndromie”, „Ładny widok”.

W Głuchosłuchowie powstaje nowe placówki i organizacje społeczne i kulturalne.

W 1962 roku rozpoczyna działalność zorganizowane przez nauczycielkę Teresę Rajzer Stół Gospodyń Wiekich. Do Stola zapisało się 44 kobiet.

W 1957 roku założono Stółko Robnicze dla którego w 1963r. wybudowano gorazie na „Pastwisku”, gdzie znalazł pomieszczenie sprzęt. Stółko Robnicze świadczy usługi dla ludności z terenu Głuchosłuchowa. Liczba ono w swych szeregach około 200 członków.

Od 1957 roku rozwija działalność Biblioteka Publiczna. Obecnie mieści się w domu prywatnym ob. Anieli Kuzaj, gdzie zajmuje 2 pokoje. Biblioteka posiada

trudne warunki lokalowe, co nie pozwoliła na stworzenie
wytebni. Dysponuje księgozbiorem w wysokości 4 tys. egzem-
plarzy. W 1973 roku wyprodukowała 330 wytebników 4500 vol.
książek. Co 5-ty mieszkaniec Głuchowa jest wytebnikiem.
W Głuchowie czynnych jest dwa sklepy gospodarskie,
z których jeden mieści się w starym budynku foliar-
cznym, drugi wybudowany został przy "Pastoralsku"
w roku 1963.

W 1966 roku Głuchów nawiedzona wielka powódź. Woda
zalata chmielarnię i sięgała po dach budynków.
Poziom wody był tak wysoki, że nie zmieściła się
pod mostem. Przyjechało wojsko, saperzy z pontona-
mi na pomoc mieszkańcom wsi. W szkole woda
zniszczyła całe biblioteczki boisko sportowe od meli,
porozrywała z koczami łazienki mury.

Od 1967 roku istnieje we wsi Spółdzielnia Produk-
cyjna weszła na II wojny typ organizacyjny. Prze-
siew jej został wybrany dr. Tadeusz Czarnota. Wykon-
owano budowę garaży i biur spółdzielczych, wybudowano
nowoczesną drogę. Spółdzielnia rozwija hodowlę
i specjalizuje się w hodowli baranów pasowych, które
są wyrywane na eksport do Włoch. Posiada też
sklep, biblioteczkę fachową.
Spółdzielnia Produkcyjna w Głuchowie jest jedyną
tego typu placówką w powiecie łowickim.
Od 1967 roku szkoła podstawowa jest szkołą 8-klasową.
Liczba uczniów waha się w granicach 245. Uczy
3 nauczycieli.

W związku ze zmianami w podziale administracyjnym kraju wieś weszła z dniem 1 stycznia 1973 roku w skład Gminy Kosina, której nadrebnikiem jest ob. Michał Ple. W związku z tym również Szkoła Podstawowa podlega od września 1973 roku zbiorczej szkole Gminnej w Kosinie, gdzie dyrektorem jest ob. Stanisław Tkacz.

Parostrowe Przedszkole w Głuchowie zatrudnia dwie przedszkolanki i kucharkę, Uczęszcza do niego 35 dzieci. W drugiej części budynku mieści się świetlica wiejska. Z organizacji społecznych działają Kółko Gospodyń Wiejskich i ZSMW.

KGW działają w okresie jesienno-zimowym. Liczą 69 członkin. Prowadzą imprezy, działalność. Imple wszystkim specjalizuje się w hodowli kurcząt. Przy kole działają sekcja drobiarska, która zajmuje się odchowaniem piskląt. Oprócz tego odbywają się pokazy regionalnego zrywiania, szkolenia rolnicze oraz pogadanki z zakresu ochrony zdrowia kobiety.

Kółko ZSMW liczy 17 członków. Prowadzą działalność kulturalno-osiątkową. Dysponuje sprzętem takim jak: radio, adapter, telewizor oraz różnego rodzaju gry.

Obecnie Głuchów liczy 1490 mieszkańców. Ponad połowa ludności pracuje poza wsią. Poprawiła się sytuacja życia ludności.

Najważniejszym zadaniem dla mieszkańców wsi jest obecnie budowa Domu Społecznego. W 1972 roku wybudowano fundamenty a w 1973 wycażnięto część muru. W pracy przy budowie biorą udział mieszkańcy

wsi w ogólnie społecznyom oraz młodzieży szkolna,
 z ramienia Komitetu Budowy Domu prace kieruje
 członek tego Komitetu ob. Jan Fluszy, sotys wsi.
 W Domu Społecznym pomieszczenie wnojda;
 skłonia mleka, sklep GS-u, sala widowiskowa,
 świetlica wiejska oraz Biblioteka Publiczna.
 W przyszłości głównym zadaniem będzie; budowa
 przystanku kolejowego w ogólnie społecznyom, rozbu-
 dowa szkoły i budowa nowego przedszkola oraz
 budowa chodników i oświetlenie dróg.

Głuchów, dn. 20.02, 1974.

Wiktoria Fluszyar.

Wykorzystane źródła:

1. Łoziniski Władysław : „ Prawem i lewem ”
2. Pychlikowa Irena : „ Szkice o gospodarce pańów
 na Łanucie ”
3. Świst Tomasz : „ Łanut i okolice ”
4. Kronika Szkoły - prowadzona przez dyr. szkoły
 Podstawowej Konstantego Rajzera.
5. Wywiady przeprowadzone z mieszkańcami wsi:
 Józefem Bartmanem oraz Wawrzyniem Pasterra-
 kiem.

